

**Andreæ Vallensis Vvlgo Del Vavlx Andanensis, I. V. D. Et
In Alma Academia Lovaniensi SS. Canonum Professoris
Ordinarii, Paratitla Ivris Canonici Sive Decretalivm D.
Gregorii Papæ IX. Svmmaria Ac ...**

Delvaux, André

Coloniæ Agrippinæ, 1686

6. De Canonica portione Episc.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62177](#)

quiescit in 6. c. Requisiti 15. sup. De testamentis. sed & cum quis, in xgritudine constitutus, se hinc, offert monasterio, debetur eadem portio Ecclesie parochiali, dummodo ex xgritudine illa decelerit, e. De his 7 b. t.

1. Portio aurem Canonica quandoque est quarta pars bonorum, quæ defunctus reliquerit Ecclesie, in qua vel iuxta quam sepeliri voluit, ut in d. c. Cum super 8 b. t. quandoque tertia, ut in c. 1. quandoque media, ut in c. 2. quandoque minor, ideoque in ejus quantitate definienda loci cuiusque spectanda est consuetudo, e. Ceterum 9. q. ibid. DD. b. t. Notaque Abbas, suffices consuetudinem decem annorum, quia non sit contrajus, sed præter jus i. maximeque intendi hic debent statuta & concordata, si quæ sit, cult. De patris in s. Et hinc Concil. Trident. Sess. 15. cap. 13. decernit, ut quibuscumque in locis jam ante annos quadraginta quarta, quæ funeralium dicitur, Cathedrali aut parochiali Ecclesie solita fuerit per solvi, eadem integro jure & eadem portione, ut antea, eidem Ecclesie per solvatur; non obstantibus concessionibus, gratiis, privilegiis, etiam Maximo nuncupatis, aut aliis quibuscumque.

3. Estque hæc mens Pontificum, hujusmodi privilegia concedentium, ut iis privilegiati civiliter & urbanè urantur, us scribit Zyp. b. t. 87. Unde quamvis à Pio V. & antea à Julio III. & aliis, quorum meminimus Choppin. Monast. lib. 2 tit. 1. n. 3. per specialem privilegii Praedicatorum, Minorum, & ceteri Medicantes Ordines exempli videantur à quarta funeralium, quam ante de jure solvere tenebantur, juxta u. in nostra 10. hoc iii. & Clement. Dudum versic. Primum eod. tit. ubi jubentur solvere quartam parochialibus Ecclesie tam de obventionibus quam funeralibus (id est iis, quæ cum funere determinuntur) quibuscumque & quomodo cum querelictis, distinctè, vel indistinctè, ad quocunque certos vel determinatos usus, etiam de quibus Canonica portio ab aliis Ecclesiis dari vel exigi non confuerit, vel non debet de jure, proulatius in d. Clement. Dudum Glos. ibid. ad funeralibus: ubi ostendit per d. Clement. corrigi c. 2. in Extravag. communib. b. t. secundum cujus dispositionem etiam candelas sibi ex integro retinebant: tamen idem Pius V. Pont. declaravit mentem suam fuisse hanc, in-

vitandi se illece Parochos, ut quoties eorum parochianis in Ecclesiis Mendicantium sepeliantur, ipsi quoque præsentes inter sint, ac propterea quartam partem consequantur omnium, quæ ab heredibus defunctorum pro funeralibus dantur. Officiatamen mortuorum, & alia munera, quæ in hujusmodi monasteriis adhiberi solent, non à Canonicis, Parochis, aut Clero, sed ab ipsis Fratribus præagi debent. Mar. Antonius Genuen in Praxi Neapol. cap. 62.

4. Ceterum Canonica hæc sive legitima parochialis portio non debetur nec detrahitur ex iis bonis, quæ relicta sunt alii Ecclesiis seu pli locis, quam ubi quis sepelitur, Glossa & Abbas in c. 1. in d. c. Cum super in c. Certificari 9. b. tit. Nec ex legatis pro ornamentis, pro fabrica, luminaribus, anniversario, septimo, vicesimo aut tricesimo die, sive aliis, ad perpetuum cultum divinum relictis, modo non sub sit fraus aliqua, nec jure suo prius Episcopus vel Parochus, e fin. sup. De testamentis, q. ibi Boëti. Epo. s. Ex parte vestra 32. inf. De verb. significat. Nec item ex donatis Ecclesiæ inter vivos Hostien. in d. c. 1. b. t. Non de equis & armis, quæ induit sunt militibus Jerosolymitanis seu Hospitalariis, in subsidium terræ sanctæ, e. In nostra b. t. Non de relictis pro incertis male ab aliis. Debetur enim portio hæc ultra legatum, relictum Ecclesiæ parochiali, ab eo, qui sepulturam sibi elegit alibi. Cujus rei ratio est, quia non testator debet eam portionem parochiali Ecclesiæ, sed Ecclesiæ vel locus ille, ubi sepeliri voluerit, Clem. Dudum De sepulis. Boëti. Epo ad c. Officii 14 sup. De testam. n. 14. q. seqq. Videatur plenius de distractans Laius Zeclius De Repub. Christiana cap. 28. n. 18.

§. VI.

De Canonica portione Episcopali.

1. Canonica Episcopalis portio quanta.
2. Quatenus detrahere eam possit Episcopus:
3. Ex eo, quo d. Episcopo relictum est, quatenus Ecclesia debatur sua portio.
4. Non detrahitur portio Episcopalis ex relicto pauperibus in genere.
5. Non ex relicto pro restauratione & edificatione Ecclesia.
6. Non ex relictis pro ornamentis, luminaribus; &c.
7. Non ex legato pro maritandis virginibus.
8. Non ex legato, quod si Rogularibus.

q. Non

9. Non sit detractio, nisi deductis oneribus.
10. Consuetudine introduci potest, ne quarta Episcopo debeat.

Repeatur & alia portio Canonica in Jure Pontificio, quæ dicitur Episcopalis, quia Episcopo debetur, pro cura, quam in suam diœcesim impedit, ex relictis alicui Ecclesiæ, c. Conquerent in V. mortuiorum sup. De officio Ordinarii, c. Officij cum seq. sup. De testamentis.

1. Et hæc quoque nunc est quarta, nunc tertia pars, c. Requisisti 15. sup. De testamentis, can. Vobis, can. Concesso, can. Vulnerata XII. q. 2. d. c. Conquerente: quandoq; media, can. Antiquos X. q. 1 c. 2. b. 8.

2. Hanc autem portionem detrahere potest Episcopus, licet testator seu defunctus expresserit, quod non velit aliquid Episcopo relictum sed Ecclesiæ, quia privata testatoris dispositio generalem Canonis constitutionem immutare nequit, d. c. Requisisti versic secus autem.

2. Quemadmodum verò Episcopo competit sua portio, si quid Ecclesiæ relinquitur, ita si quid Episcopo relictum fuerit, ex eo Ecclesia Parochialis suam Canoniam detrahit portionem, nisi expresserit testator, quod velit illud esse Episcopi tantum, aut presumatur relictum Episcopo intuitu personæ, & non Ecclesiæ, veluti quia à coniuncto ac propinquuo relictum ei sit. d. c. Requisisti vers. Si vero relinquitur. Alias quando relinquitur aliquid Episcopo intuitu Ecclesiæ, veluti ab extraneo, tunc ex eo portionem habebit Ecclesia parochialis. Quod si coniunctum Episcopo & Ecclesiæ Cathedrali legetur aliquid, de eo inter ipsos Canonica est divisio facienda: quemadmodum & si istud Episcopo; & illud Ecclesiæ relictum sit; nisi stare malint voluntati & dispositioni testatoris, d. c. Requisisti, vers. Si vero istud aut testator jussit Episcopum sibi reliquo contentum esse, d. c. Officii. Cum Ecclesia vero inferioribus Episcopus non dividit sibi reliquum, quia non est illi tanta communio cum talibus Ecclesiis, sicut cum Cathedrali: quartam tamen ex iis, quæ hisce Ecclesiis relinquentur, recte detrahit, d. c. Requisisti. Se cius autem: ubi de hac re plenius videre licet, ut & in Decisione Rotæ Romanae, quam referunt Pias. sec. 2. p. c. 5. art. 4. n. 40. Ubi in primis dicitur regulate esse. * 4. quod de iis quæ relin-

quantur pauperibus in genere, nulla debeatur quarta. Cujus ratio est, quia quando relinquitur aliquid pauperibus in genere, illud relinquitur personis, non autem pī locis: de relictis vero personis non detrahitur quarta Episcopalis, c. Ex parte 31. De verb. significatis. Nisi relictum esset pauperibus certi loci, quia legatum tunc videtur factum intuitu pī loci & ipī loco.

5. In eadem Decisione resolvitur de relictis pro restauratione Ecclesia matricis, adiunctione & reparacione Ecclesiarum, Monasteriorum, Hospitalium, & aliorum piorum locorum, non deberi quartam, per text. c. ult. ibi, seu fabrica sup. Detestam. & in d. c. Ex parte, ibi, vel ad fabricam.

An vero, si de praesenti Ecclesia non indiget restauratione, debeatur hoc causa quarta, dubitatum fuit. Et aliis negantibus, aliis affirmantibus, in eadem Decisi. resolutum fuit, attendam esse formam legati: v. g. si testator velit statim vel in singulos annos aliquid solvi pro restauratione Ecclesiæ, quæ reparacione non indiget; ut tunc debeatur quarta: non si pro restauratione Ecclesiæ ita legaverit, quouscā indigebit.

6. Et ita quoque dicendum de relictis pro subventione luminarium, ornamentorum, & aliorum, ad cultum divinum pertinientium, ex iis non deberi quartam, d. c. fin. nisi usus esset indeterminatus, & non destinatus cultui divino, d. c. Ex parte & d. c. Requisisti.

An autem debeatur ex relictis pro aliis pī operibus in genere, pendet, inquit eadem Decisi, à futuro evenitu: quia si executores distribuerint legatum in fabricam, luminaria, ornamenta Ecclesiæ, vel in concordientia divinum cultum, non detrahitur quarta, d. c. fin. & d. c. Ex parte: secus si in piorum locorum ulcum uia privilegium.

7. Sed neq; detrahitur ex legato reliquo promittandis anno quolibet duabus pueris, vel pro una pueris consanguineis: quia vel sunt pauperes, & constat non deberi quartam, cum legatum sit factum personæ, & non loco; vel non sunt pauperes, & tunc quoque non debetur, cum ob eandem rationem, cum quia tale legatum non dicitur pī.

8. Non deducitur quoque ex legis, quæ sunt Regularibus, Extravag. l. h. t. in communib.

De bonis vero relictis à Clerico intestato permutuit Episcopo retinetur quartam, ubi talis est consuetudo, arg. e. ult. De officio Ordinarii in h. Santo. Junct. Gloss. in V. morientium sup. De fucis ab intestato.

Sed & de bonis laicorum, ab intestato dece-
dentiis, potest Episcopus deducere quartam
distribuendam in pios usus, ubi consuetudo ta-
lis regit, ut de consuetudine regni Neapolitanii
relata Genuensi. in Praxie. 66. ubi refert re-
ponsum sacrae Congregat. super tali dubio, &
eius Piasec. d. cap. 5. art. 4. n. 42.

9. Deducenda autem hæc quarta est, d. du-
bifius oneribus, id est, solutis debitibus, si qua-
tur, & impensis in pompam funebrem factis,
exentiisque, qua fuerint necessaria pro servito-
ris & ministris, d. c. ult. § porro de officio Ordinarii in 6. Piasec. d. loco n. 42. in fine.

10. Potest denique consuetudine sive præ-
scriptione legitima induci, ne quarta hæc Epi-
scopo debetur, e. De quarta sup. de prescript.
Consuetudo ramen, ne Ecclesia patrochialis ali-
quid capiat nomine quartæ, est irrationalis,
secundum Piasec. d. loco n. 40. in fine ex Hostiens.
in Summab. s. n. 8.

§. VII.

Quibus deneganda sit sepultura.

1. Sepultura favorabilis, nec facile deneganda.
1. Denegatur omnibus excommunicatis, si heretici, usurarii, &c.
3. Item Monachis propriarum.
4. Quosque in peccato mortali sine contritione de-
cessisse confiterit.
5. In loco interdicto nemo sepeliendus.
6. Pena contravenientiam huic legi.

1. **Q**uamquam ab Ecclesiastica sepultura
nemo arcendum videatur, juxta illud
Ecles. 7. Mortuo non prohibeat gratiam, sciens quo-
nam omnes moriemur, ut habetur in can. In Ec-
clesiastico 4. XII. q. 2. tanta que fuerit cura apud
Romanos in sepelieadis corporibus, ut har-
cideate indignum judicarent eum, qui defun-
ctum debite non sepelliſſer, l. Haradias D. de
haret. part. l. Militia Cod. eod. * 2. tamen ex Ju-
ris dispositione non nullis iuste denegatur, imo
planè interdictum Ecclesiastica sepultura: ve-
luti paganus, can. Ecclesiasticum 26. cum seq. de conse-
cta. difinit. l. Judicis, hæreticis, etiam post

mortem damnatis, eorumque fautoribus & ac-
ceptatoribus, can. Sand. XXIV. q. 2. c. 2. De haret. in
6. c. Excommunicatus & credentes inf. De haret.
cæterisque excommunicatis, quia quibuscum
non communicamus viventibus, cum eis nec
mortuis communicare debemus, e. Ex parte, e.
Sacerdos h. t. Clement. 1. eod. e. Ad hac inf. De privile-
giis: veluti usurariis publicis, nisi praedituerit,
& caverint de restituzione facienda, e. Quia in
omnibus inf. De usurris, e. Quamquam eod. tit. in 6.
Clement. 1. eod. tut.

Insuper denegatur sepultura iis, qui sibi ex
proposito & sponte manus mortemque intule-
rint, can. Placuit XIIII. q. 5. can. Quibus XIII. q. 2.
secus si casu aut fatuitate, can. De occidendo
XVII. q. 5. In duello item interfectis, Con-
Trid. Sess. 25 c. 19. De reformat. c. 1 inf. De cornea-
mentis. Item blasphemis imponentibus, e. Sta-
tuimus inf. De maledicis Raptoribus, non satisfa-
cientibus, e. 2. inf. De raptorib. Furibus & latro-
nibus, in granti criminis occisis: secus, si com-
prehensi aut vulnerati, & confessi presbytero
fuerint, can. Fures & latrones XII. q. 2. c. 2. inf.
De furis, * 3. Monachis, qui in extremis cum pe-
culio & habere proprium inventi fuerint, e. Mo-
nachis 2. c. Super quodam 4. c. Cum ad monasterium
6. quod si proprietas inf. De statu Monachorum.
Nominatum interdictis, Clement. 1. De sepult.
Tutorem testamento constitutis presby-
terum, can. ult. Dist. 88. Ad hæc nec semel in an-
no peccata sua ritè confessis, quique ad minus in
Palchate Eucharistie Sacramentum non sum-
pserint, e. Omnis utriusque inf. De peccatis. & remiss.
Exenteratis item, seu quorum ossa nudata & le-
parata sunt à carne, alio transferenda, e. 1. De se-
pult. in Exteravag communib. Ultimo eriam sup-
plicio damnatis, si moriantur imponentes;
alias sepeliuntur, can. Quæsiuum XI. q. 2. l. 1. &
fin. D. De cadaveribus punitorum: accidente ca-
men Principis aut Judicis auctoritate, qui sub-
iude juber ad exemplum aliorum cadavera eo-
rum in loco supplicii remanere, l. 2. D. d. tit.

4. Denique iis omnibus, quos in gravioribus
peccatis imponentes decessisse confiterit,
can. Quibus can. Pro obediens XII. q. 2. nisi signa
contritionis dederint, ad quod probandum suf-
ficere unum testem notat Zech de Rep. Christia-
na cap. 28. n. 26.

5. Sed & tempore interdicti generalis omni-
bus